

మొంపకు

ప్రాధున్న ఆరున్నరకు లేచి, స్నానములు ముగిచుకొని, అదా వాదరగా అసీసుకు వెళ్ళెవరికే అయిదో వదో విమిషాలు ఆలస్యమవుతున్నప్పుడు, వార్తాపత్రిక ఈ చివరనుండి ఆ చివరదాకా చదివేందుకు తీరికెక్కడుంది? అందుకే సాయంత్రం ఇంటికి తిరిగి రాగానే, ఇట్టయే మార్చుకుని కుంటి స్థూలమీద విక్రాంతిగా కాళ్ళు దాపుకుని తేలిగా వేవరు చదవటం అలవర్చుకున్నాను. అసీసులో సహాధ్యాయులు ఆనాటి వ్రాతకలో 'అదుంది, ఇదుంది' అని వాదించుచున్నా నేను మాత్రం వినివిననట్లు వూడకుంటాను. పక్కనున్న పాతకర్పీమీది కాపీ "వల్లారదులే అని అభయమిచ్చింది. మొవటి రెండుపేజీలు ముగించి మూడో పేజీలోకి వెళ్ళేసరికి కాఫీగ్లాసుకూడా కాళీఅయింది.

"సారూ: సారూ:...ఇది విన్నావూ? అన రిచాను.

'చెప్పండి ఇక్కణ్ణుంచే వింటాను. వంటవని వదలి రాలేను. అప్పుడే ఏడు కావస్తూంది. అని వంటిట్లోంచి జవాబు వచ్చింది.

"కాలేజీలో చదువుతున్న లక్ష్మీ అనే అమ్మాయి వాసుదేవరావు అనే అబ్బాయితో వెళ్ళిపోయింది. పారిపోయి ఇద్దరూ ఏడుకొండల గాడి సాన్నిధ్యంలో వివాహం చేసుకున్నారు. ఆ అమ్మాయి తలిదండ్రులంకా "షాకు నుండి తేరుకోలేదు.

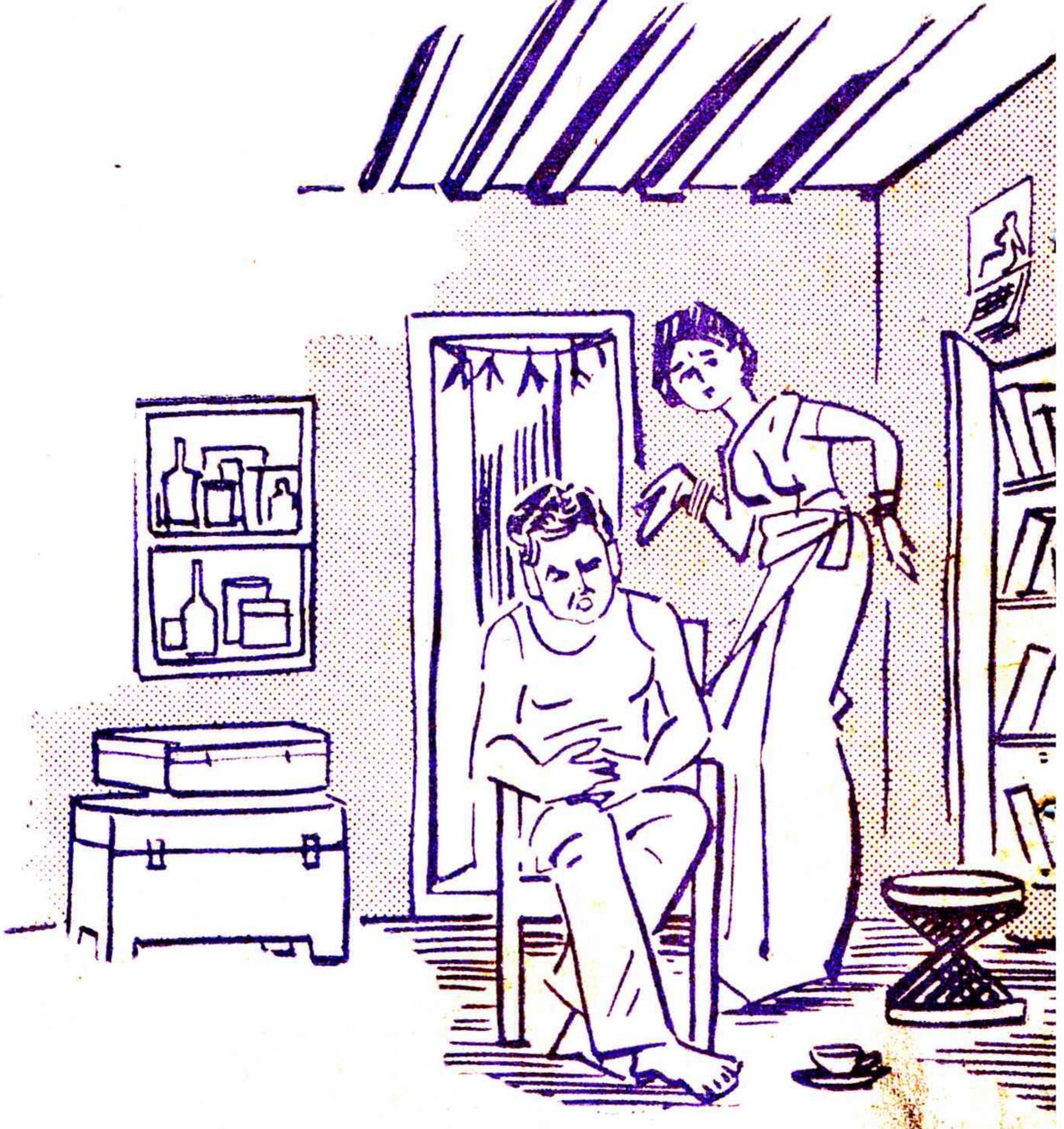
ఏమనుకుందో ఏమో, పార్వతి గజగజా వచ్చి నాముందు నిలిచింది.

"బోగా...రోజులు వూర్తిగా మారిపోయాయి చదువులకవి. స్కూలుకు, కాలేజీకి వంపితే, ఈ అమ్మాయిలు ఎంతటి ఘాతకావి కొడిగడుతున్నారూ? మనమే ఇలా వాదనలుతుంటే ఆ పిల్లను కన్న తలిదండ్రుల మాటేవిటి? ... పాపం? ... ఇంతకూ ఆ కుర్రాడు ఏ కులస్తుడో .. దబ్బా దన్నం ఉండోలేదో...ప్యే? అని వాపోయింది పార్వతి.

"నువ్వు, సానుభూతి చూపింది చాలు ... ఈ కాలంలో ఎవరికివారే అమితమ భార్యల్ని భర్తల్ని ఎన్నుకుని పెద్దల ప్రమేయం లేకుండా వెళ్ళిళ్లు చేసేసుకుంటున్నారు...అందులో తప్పేమీలేదు. ఎటొచ్చి అమ్మాయిలు తాత్కాలిక ఉద్యోగానికి తొన్నె ఎందుకూ కొరగాని మొగుట్టి మాత్రం తెచ్చుకోకూడదు. అని మళ్ళీ వేవరు చదవ సాగాను.

రెండు విమిషాలు పోయాక్కాని పార్వతి అక్కడే నిలబడ్తుండన్నా విజం నాకుతెలియలేదు. "సారూ: ఏమైంది ఏను" అని కంగారుపడ్డాను.

"మరేంలేదు ... మన రాధ గురించే ఆలోచిస్తున్నాను ... అది ఈ మధ్య కాలేజీనుండి రోజూ ఆలస్యంగా తిరిగి వస్తోంది. ఒక్కొక్క వుడు ఎనిమిదికూడా అవుతోంది ... నాకు భయంగావుంది... వంటింట్లో కూరమాడుతున్న వాననవన్న పార్వతి లోవలకు వెళ్ళి విమిషం పోయాక తిరిగివచ్చింది.

భక్త.యం.చిదంబరం

"రాధమీద నాకెలాంటి అనుమానమూ లేదు, ...తెలివైంది. లోకంపోకడ నాగా అవగాహన చేసుకున్న పిల్ల. నువ్వవసరంగా అందోళన వదులుకున్నావు. ఆలస్యంగా వచ్చేందు కేదైనా కారణం వుండివుంటుంది. ఎప్పుడైనా అడిగి చూడాలి....

"రెండు మూడుసార్లు అడిగి చూశాను...ఒక సారి పెళ్ళివల్లనంది,మరోసారి ఏదో నాటకమట అలా ఏవో కారణాలు చెప్పింది. నా మనసు కివ్వన్నీ కుంటి సాకులనిపిస్తున్నాయి. అయిదు గంటలకు కాలేజీ విడిది పెట్టాక తిన్నగా ఇంటికిరాక, ఎనిమిదిదాకా ఏం చేస్తున్నట్టా....

నేను జవాబు చెప్పకుండా మౌనంగా వుండి పోయాను.

గడియారం ఏడుకొట్టింది. ఇంకా రాధ తిరిగి రాలేదు.

"మీ రిలా మట్టిబొమ్మలా కూర్చుంటే లాభం లేదు...నీరుపోయాక ఆనకట్ట కట్టి ఏం లాభం? ...కొంచెం మందలించండి ... అస్తమానం నేనే అడిగితే ఎమైనా అనుకుంటుంది. ఆనలే నువ్వుతమైన మనసు దానిది ఇట్టే క్షేత్ర ఐదేతాయి."

పార్వతి వంటింట్లోకి వెళ్ళిపోయింది. నేను ఆలోచనలో పడ్డాను.

నాకు రాధ ఒక్కగా నొక్క చెల్లెలు.నాకంటే

వదేళ్ళు చిన్న. ఇంత దీర్ఘకాలం తరువాత వుట్టడం వలన ఇంట్లో అందరికీ రాధంటే ఎంతో ముద్దు. వల్లమాలిన గానం ఎంత ఆల్లరిచేసినా ఎవరూ వల్లెత్తు మాట అనవారుకాదు... నాకు

లలితానన్. బి. సి. యస్. అన్యాయకీ మోడి పెట్టాలని అమ్మ గలిమేలు కుతూ వంసర వదేవారు. అందుక్కావలసిన ఆర్థిక సౌమతః తమకులేదని తెలిస్తే, అలా వూహించటంలో

కున్నాడు. చెల్లెల్ని వెంచి పెద్దచేసే వాడ్యత నా నెత్తిన పడింది.

నవాల్ని చిరునవ్వుతో స్వీకరించాను. మరో మూడేళ్ల తరువాత పాఠశాల నా జీవితంలో ప్రవేశించింది. ఈ మూడేళ్ళూ వంటవని, అదీ రాధా నేను చేసుకున్నాం మా యిద్దరి మధ్య ఓసిద్దమైన వనితానుబంధం ఒకరి కోసం మరొకరు త్యాగం చేయాలన్న వుత్సుకత ఈ మూడేళ్ళలోనే అంకురించిఉండాలి, ఆ తరువాత రాధను పాఠశాలకి వప్పగించాను. ఆమెకూడా అదరంతో నాకనుగుణంగా నడచుకుంది.

రాధ మెట్రిక్ ప్యాసవగానే ఇక ముందు ఏం చేయటమన్న పనుస్య ఎదురైంది.

"అదెవల్ల చదువుకువి ఏంచేస్తుంది కనుక? మనకున్నంతలో మంచి సంబంధం చూసి ఆ మూడుముళ్ళూ వేయించేద్దాం. చక్కగా కావరం చేస్తూ సుఖంగా వుంటుంది" అని అందరు ఆడవాళ్ళకు మల్లె పాఠశాల సలహా యిచ్చింది.

ఏ కొణంలోంచి చూసినా అదే సమంజసంగా కనిపించింది.

అదీగక. రాధను ఓ పోస్ట్ గ్రాడ్యుయేట్ చేసినా అదనంగా ఒరిగెదెమీలేదు. అంతకంటే ఎక్కువగా చదువుకున్న ఓ యువకుడి కోసం తిండి తిప్పలు లేకుండా తిరగలి...కొండవత్తున కట్టుంకూడా గుమ్మరించాలి. అందవందలు చదువు వగైరాలు చూసి తమంతట తాముగా ముందుకు వచ్చి వరించే యువకులున్న మాట విజమేకావి అదిదుగా ఉండేదాకొసం అర్రులు చాచి ఆశించేకంటే నామాన్య మానవుడిలా సహజంగా ఆలోచించటం మంచిది. పాఠశాల చెప్పింది నూటికి నూరు పాళ్ళు విజమనిపించింది.

కావి...

తనకు దొరకని ఓ ఆనందం అనుభూతి... లేక గొప్పజనం ఎదైనా అ...కొంది మరొకరికి దొరికతే లృప్తివదేవారు చాలామందింటారు. అందరూ అలా వుండరు. తన భర్తకంటే, బిశ్వర్యం, అంతస్తు ఓ మెట్టు వైన వున్న భర్త తన చెల్లెలకు దొరికితే, అక్కకు వర్స సాధారణంగా అసూయ కలుగుతుంది. కావి అదిచూసి సంబరవదే అక్కలకూడా వుంటారు. నా విషయంలోకూడా అంతే అయింది, కాలేజీలో చదివే అదృష్టం నాకెలాగూ కలగలేదు. స్కూలు ఫైనల్ పూరయ్యాక కాలేజీ మెయిన్ గేటుముందు విలబడి, గర్వంగా ప్రత్యేకమైన జాతికి చెందిన పొలా కాలేజీ విద్యార్థులు కాంపౌండులో ఓకాసునుండి మరోక్లాసుకు కదలిపోకుంటే, మాస్తూ గుడికలు మ్రింగుతూ మాస్తూ అందవి వండుకోసం ఆశించిన రోజులు జ్ఞానకావికి వచ్చాయి. ఎలాగైనా రాధను చదివించి తీరాలి. అందరు కాలేజీ అమ్మాయిలకు మలె పల్లం రకరకాల ముస్తాలు ధరించి రికాలోనో, టాక్సీలోనో, కాలేజీకి వెళ్ళలేకపోవచ్చు

బాగా జ్ఞానకముంది. ఒకసారి వది రూపాయల నోటు మందుతున్న పొయ్యిలో విసిరేసి అది బూడిదవటం చూసి ఎగిరి గంతులేసిన రాధను చూచి నాన్న నవ్వుకున్నారేకావి మాట వరస క్కూడా మందరించలేదు.

"అల్లరిపిల్ల... తప్పకదూ" అంది అమ్మ అంటే.

అమెను పెద్ద జమీందారుకిచ్చి పెళ్ళిచేయా

నైనా తృప్తివదేవారు. రాధకు వదేళ్ళు విండెవరికి ఎలాగో తల్లి క్రిందులు తనస్సుచేసి మెట్రిక్ పాసయ్యాను. ఓ కంపెనీలో ప్రెస్టీజ్ గా చేరాను...నా దురదృష్టం. ఈ నాటివరకూ అలాగే ఎదుగుబొడుగు లేకుండా వున్నాను. ఒకచోట, ఒక దృక్పథంలో స్థిరపడక మిసికి మార్చుంటే తయం. అందుకే మరో ఎద్యోగం కోసం ప్రయత్నించకుండా అలాగే రోజులు దొర్లించాను. ప్రెస్టీజ్ జీవితంలో వుండే లయం వంగతి చూచాయగా నైనా అనాడు తెలిసివుంటే ఏ దైనా వ్యాపారమైనా చేసుకునే వాణ్ణి. రాధకు వదేళ్ళు విండగానే, నాన్న, అమ్మ ఒకరి తరువాత మరొకరు సరలోకం చేరు

ప్రేమించుకు

గాని కవీనం ఉన్నత విద్య వర్ణనీస్తోందన్న కృత్యా విజయించి, పరిపిస్తున్న నామనమ దివ్య దిందువులు వర్ణించినట్లు వలచింది. కావ్యముం పాఠ్యముకి పవరిందాను. "మంది ఆకయాలున్నంత మాత్రాన చాలదు అందుకు కగిస్తోమత వుండాలి. దాని కాలేజీ చదువు గానం లాంటి సొమ్ము మిగల్చిగిరిగి నేపీకకు దప్పికులా దాని పెళ్ళికి తోడవు కుంది. కాగా ఆలోచించండి"

నా అభిప్రాయం మారదని తెలియక పాఠ్యము నాకు సాయంగా నిలచింది.

రాధ కాలేజీలో చేరింది. స్కూలు వైనలు కష్టమైతే ప్యానలుంది. తెలివైనవి అనవ నరంగా "అదీ ఇదీ కావాలి అదిగిడికాదు. వున్నకాకూడా. వేహుల దగ్గరుంది. లైబ్రరీనుండి తెచ్చుకుని చదివేసి. అత్యవసరమైతే వున్నకాలు మాత్రం కొనేది. తంతుగా తైముకువెళ్ళి. గురిమాసి వదలిన బాణంలా తైముకు ఇంటికి తిరిగివచ్చేది.

అలాంటి రాధ ఏ ప్రేమ వంశానో వదిం దంటే నేమి నమ్మ తిక్కోమను ఒక వేళ అదే విషయమే ఏం చేయాలన్న అలంపు రాగానే జనాబు బప్పుకుండా సమస్యనుం తప్పించుకు పోతానికి ప్రయత్నించాను. ప్రేమించినవారు తప్పకుండా వెళ్ళిచేసుకుంటారన్న గ్యారంటీలేవి కారణంచేత నేను మరీ గాఢాపదాను. రాధను విలదినీ ఆడగవచ్చు. అమెకు నా ముద్దు గౌర వాభిమానాలు దేవుడిమీదకూడా లేవని నాకుదాగా తెలుసు... కానీ న్యాయమైన విటిలో మట్టిబెట్టి విసిరినట్లు అమె మనమను మరలించేసి. నాద్విత్య భావం అవమలు విరయించడం నాకు మం రామూ యజ్ఞంలేదు.

పాఠ్యము గరితే చేతబట్టుకుని. ఖర్చునా ముందు నిలిచింది.

"ఇప్పుడు చెయ్యంలైందో చూడాలి... ఏది స్మర... ముం వక్కింటి సావనికూడా దీవికాపే కదా... కాలేజీనుండి తిరిగివచ్చాక గుకో, కూడా వెళ్ళివచ్చేసింది... అందుకే అప్పుడే మొక్కుకున్నా. ఎవడికైనా అనాదే పెళ్ళి చేయమని....

"ఏగోడు చాలించు... రాధ వస్తున్నట్లుంది.. అనకుం. రాధ ఇంట్లో అడుగు పెట్టడం ఒక్క రారే అరిగాయి, ఏనాడూ లేనిది అమెను ఎగ దిగచూకాను. ఎప్పటిమల్లనే కనిపించింది ఆలస సౌలసవచ్చినట్లుంది. ముఖంపిండా వ్యే దిందువులు... అవునుమరి... మైలున్నర నడచి రావాలి.

"ఇంత అలస్యమైందేం రాధా..." అనిలేదు

య. డి. లి

చిత్రం: వి. కి. పేకెట్టిపాలెం

రునవ్వు తెచ్చుకుని అడిగమ వక్కనేపాఠ్యము లించి వుండికనక ఆస్పర్శ అయిన అడిగమ

"అదా ఇవేళ సాయంత్రం కాలేజీలో తెలుగు దీదేటింగు అన్నయ్యా... ఒక్కొక్కరు వది నిమిషాలకంటే మాట్లాడకూడదని అధ్యక్షుడు హెచ్చరించినా. ఆరగంట మాట్లాడారు... కొందరు సాలిటిక్స్ కూడా దంచేకారు కాలా ఇంటరన్స్ గా ఉండబట్టి మధ్యలో వదల బట్టి కాలేదు..."

"ఇంతకూ ఆ ఆస్పహాయుడైన అధ్యక్షుడెవ మ్మా?"

"ఇంకెవరు? మా తెలుగు లెక్కరకు మున్నా రావుగాడు... మిక్కిలా ఆయన్ని తెలుసుకో అని నవ్వింది. ఆనవ్వును ఎవ రైతే చేస్తే ఒక్క

అమాయకత్వం కనిపించి మరేమి కనిపించలేదు అలాంటి రాధననుమానించడం తప్పరిపించింది.

"వక్కింటి జానకి ఎప్పుడో వచ్చింది..." అంది పాఠ్యము.

రాధ వకవక నవ్వింది... .

"అది వట్టి కొయ్యబొమ్మ... వున్నకాలే దాని ప్రవంధం. తతిమా కార్యకలాపాల్లో పాల్గొనదు... క్లాసులో ఎవరితోనూ మాట్లాడదు. అనలు నాలో మాత్రం మాట్లాడుతోంది కనకనా... మరీ కాలేజీలో చదవటం కేవలం వున్నక సాండిత్యంకోసంకాదు. ఏమంటావన్నయ్యా... అమ్మి తెలుసుకోవాలి. లోకంలో మనచుట్టూ జరిగే సంగతులన్నీ తెలుసుకోవాలి... అందరు విద్యార్థులు లోకం పోకడ తెలుసుకుని జనరల్ నాలెడిషి అభివృద్ధిచేసుకుంటే వుత్తమ పౌరు డుగా మారిపోతారు. అంటూ ఏదో వువన్యాన దోంజీలో చెప్పుకుపోయింది.

పాఠ్యము నావంక కోపంగా చూసింది.

"విజాన్ని కప్పక తప్పకాని కొడుకున్న నాకు కం ఇదంతా." అని ఆ చూపుల కర్ణం.

"అవలే అలస్యమైంది" తరువాత మాట్లాడు కుండా. సువ్వెళ్ళి కాస్తకాసీతాగు అని పరిస్థి తున్న తక్కవరిదాను. ఏదో చెప్పాలనుకున్న పాఠ్యము ఆ ప్రయత్నం విరమించి. అమెను పింబించింది.

మర్నాడు తెల్లవారేవరికి, నేనీ వుదంతమంతా మర్చిపోయి. నా వదిలో మునిగిపోయాను.

నమస్య విలా ఎప్పుడూ వాయిదా వేస్తూ కూర్చోటం తుదరదని. ఏదో ఒకనాడు ఎదుర్కొ వలసి వస్తుందని నాకుతెలుసు. కొందరు కష్టాలు రాకుండా ముండు జాగ్రత్తపడి కవచంధరిస్తారు. మరీకొందరు "రానీ... చూద్దాం" అని అవు రిస్తారు. నేను రెండో రకానికి చేందిన వాణ్ణాను కంటాను.

సాయంత్రం యథాప్రకారం. కుంటిస్తూలు, పేవరు. కాపీలనువ్య హాయిగా తీరుబడిగా కూర్చున్నాను. తుఫానులా పాఠ్యము వచ్చి నడింది.

"అందరూ మీలాగ, కొంపకు వివృంజు కున్నా. చీకూ.దింతా లేకుండా వుండగలిగే లోకంలో కష్టాలంటూ వుండవు..." అని ఎత్త గాడింది.

చదువుతున్న పేవరు మశచి స్థూలమీ దుం వాను... వతనం ఇక కొనసాగదని తెలుసు.

"సాయంత్రం జానకి వదిగి చూకాను. దీదే టేమీ లేదట... అంటే రాధ అబద్ధ మాడిందట యజ్ఞమైంది." నాకు నిజంగా కోపం వచ్చింది.

"సారూ... సువ్వలా జానకి నడగటం తప్ప... మన ప్రశ్నలకు. సందేహాలకు మనపే జనాబులు వెతుక్కోవాలి... ముఖ్యంగా ఇలాంటి విషయాలు సరాయివారిలో చర్చించ

కూడను. లోకులు కాకుండా, ఆ జానకి ఎంతటి మొద్దైనా, నీ ప్రక్కలకు చివలూ వలవలూ. తగిలింది ప్రవారం చేస్తుంది.... రాధ ఏదో తప్పదు నని చేసున్నట్లు నువ్వనుమా విస్తున్నావని తప్పకుండా వూహించి వుంటుంది. ఇక నుండిలాంటి తెలివితక్కువ వనలు చేయకు. అవి కసిరాను.

పాఠ్యతి కూడా నొచ్చుకుంది.

"నే నలా అడగటం పొరపాటే ననుకోంది... కాని రాధ విజాపి ఎండు కు దా చాలి. నాకేం జవాబు చెప్పాలి తెలిసింది కాదు. రా: చెడ్డవన్న వూహకు నామనసులో తాళలేదు.

ఆ జానకి మాటలు నేను నమ్మును... నిన రాధ చెప్పింది మర్చిపోయావా... అదో వుస్తకాల వురుగు. దానికి బాహ్య ప్రపంచ తెలియదు... కాలేజీ వదలగానే తిన్నగా ఇంటి తిరిగి వచ్చేనుంటుంది.."

"అవునవును... మీ చెల్లాయి ప్రేమపాతాళ కూడా నేర్చుకువి. అ కళలోకూడా ఓ దిగ్గి ను పొదిస్తుంది. చూస్తూ వుండండి... నా భర్త: మీతో అవి ఎలాగంట: ఇదుగో చూడండి... అద్దోముక్కో తేల్చేయాలి. ఇలా ఎన్నాళ్ళు వూరుకుండామవి మీ అభిప్రాయం: లే దా. వేవే కనుక్కుంటాను. దాన్ని విలదీసి అడిగె స్తాను. తరువాతమీరు "కయ్యో. మొర్రో అన్నా లాభంలేదు.

ఎదున్నరకు రాధ వచ్చింది.

అలవ్యమెందుకైందని అడుగడోయాను.

"ఎందుకాలవ్యమైందని అడుగుతున్నావుకదా ఇవేక ఇంగ్లీషు వైవర్ క్లాసు. ఆ లెక్కరదుగాదు ఒక పాతాళ్ళు రెండు మూడుసార్లు వివరిస్తారు. అవ్వబోవాలి ఆ యనకు తృప్తికలగదు మరో చాదనం ఆ యన ది. ఒక్కొక్క చాక్కోళ్ళు ముక్కలు ముక్కలుగా విడగొట్టి అర్థాలు. అపార్థాలు చెబుతారు. పేక్వేసియరంటే అయనకో ఏదీ.

పాఠ్యతి అక్కడుండకపోవటం నా ఆద్య ప్లమే.

"వైవర్ క్లాసుకు అందరూ అచెందవు తున్నారా...

"అందరూ వస్తే అటు నూర్కుడు ఇటు పొడుస్తాడు, పాతికమంది వస్తారు. జానకి అసలు రాదనుకో. మళ్ళీ ఆమె ముఖ కవళికలు పరీక్షిం దాను.

ఎలాంటి మూర్ఖులెను.

ఆ రాత్రి పాఠ్యతి మరొకొచ్చి విషయాలు చెప్పింది.

అందులో మచ్చు కొకటి . వీతి చివరున్న సీతమ్మతో ఏదొకటి మాట్లాడుతుంటే చూచా యుగా పరోక్షంగా రాధను గురించిన ప్రవక్తి

గాథాపత్రి-90

నేర్పూ - జ్ఞానమూ

ఆంగ్ల రచయిత ఆస్కార్ వైల్డ్ గొప్ప సంభాషణ వతుడుగా ప్రసిద్ధిపొందాడు అతను మాట్లాడుతూవుంటే వినేవాళ్ళకు వినోదం విజ్ఞానం కూడా లభించేవి, అతి గడుసుగా, అతి చురుకుగా జవాబులు చెప్పే వాడు; అందులో హాస్యం తోజీకనలాడేది. "నేను నానేర్చునంతా నా రతనల్లాను, నా జ్ఞానమంతా నా సంభాషణల్లాను పొందు వదుస్తాను" అన్నాడు వైల్డ్ ఒకసారి తనను గూర్చి మాట్లాడుతూ.

ఒకసారి ఆస్కార్ వైల్డ్ రచించిన నాటక ఒకచోట ప్రదర్శించారు. తగినంతమం ప్రేక్షకులు రాక, వటీసటులు సరిగా చెయ్యక అతి రక్తికట్టలేదు. అదిచూచి ఆస్కార్ వైల్డ్ ము ఒక మిత్రుడు "నువ్వలాసిన నాటకం ఫెయిలయిందిటగా" అని పలకరించాడు.

"అబ్బే అదేంలేదు, నాటకం దిగ్వి జయంగా జరిగింది; ఎవొచ్చి ప్రేక్షకులే ఫెయిలయ్యారు అన్నాడు వైల్డ్.

వచ్చిందట. ఈ కాలంలో కాలేజీలో చదివే అమ్మాయిల్ని నమ్మేందుకు వీలేదని. ఇంటి కాల వ్యంగా వస్తూ అడ్డమైన చోట్ల తిరిగి, తల్లిదండ్రుల కళ్ళలో దుమ్ముకొడతారని సీతమ్మ చాపో యుందట. అది రాధనుద్దేశించి అన్నదేనని పాఠ్యతి అభిప్రాయం.

ఇలా వీడను చూసి రూపకల్పనలు చేసే కంటే, రంగంలోకి దిగి విజావిజాలు తెలుసుకో చాలవి నిశ్చయించుకున్నాను. విషయమూ తేటతెల్లంగా తెలిసే వరకూ రాధను అడక్కూడ నవికూడా మేం ఇద్దరం నిర్ణయించుకున్నాం

ఆ తరువాత రెండురోజులు అవీసుగో పని క్కువగా ఉండటం వలన ఈ సంగతి మర్చి పోయాను. రాధ మొన్న పరీగ్గా అయిదున్నరకు తిరిగి వచ్చిందట మేం ఆమెను కనపెడుతున్నా మవి వనిగటిందేమో... కాని మళ్ళీ విన్న ఎవి మిదింటికి వచ్చిందట.

సాయంత్రం అవీసు వదిలాక వేళ్ళుగా తియ్యటి చల్లటి గాలి వీలుస్తూ యిహోచ్చి మరచి వదిలి వస్తుంటే తెలుగు లెక్కరదుగాదు ఎదురు వచ్చారు

"ఏమోయ్ రవణా! కలాపాచేవా: ... రాధ ఎలా తడువుతోంది? తెలుగులో పసనకో. అవి పలకరించారు.

"ఏదో బాగానే చదువుతోంది... వుస్తకాలు తదివేకంటే దానికి దీభేజవంటి చాటిమీద ఎక్కువ కద్ద వున్నట్లుంది. మొన్న ఈ కవారం సాయంత్రం తెలుగు దీభేజు జరిగిందట... చాలా ఇంట రెస్టింగా వుండనీ, మీ వువన్యానం అమోఘ కువి సదేవదీ "అబ్బో..."

ఈ దెబ్బతో అ దీభేజు రహస్యం నియమి వది తూలి.

విజయం... నేననుకున్నట్లు అయిన తెల్లమొ హంపేవి అరవిమిషావికి తెప్పరిల్లారు.

"నీ మంటున్నావో... నేను ఏదో ఆలోచిస్తూ వుండిపోయాను. పరీగ్గా వినిపించుకోలేదు... అన్నాడు ఆ మాటల్నే తిరిగి వినిపించాను.

"చిత్రంగా వుండే... రాధ విన్ను పూర్ చేసిందనుకుంటా. కుక్రవారం వచ్చో తాగా లేక నేను కాలేజీకి వెళ్ళలేదు. ఇంక దీభేజు మాటంటావా: పరీక్షలు దగ్గరపడుతున్నాయని ప్రవ్విపార్ రెండు నెలల కింత అలాంటి కార్య క్రమాలన్నీ రద్దుచేశారు. నీ చెల్లెలు వరల్దా వేహీతురాలింటికి వెళ్ళి వుంటుంది..." అన్నాడు నవ్వుతూ.

"వేహీతురాలా: ... వేహీతురాలా?" అని నమ్మ నేను ప్రశ్నించుకున్నాను... రాధ నాతో అబద్ధమాడటం ఇదే మొదటిసారి.

రావుగారి దగ్గర వెంపుతీసుకువి నడక కొవ పాగించాను. మనసంతా చీకటితో విందిపో

ఆయుర్వేదము -
జాతీయ వైద్యము
కుకనపము పరముల లలహావత,
గుండెదడ, రక్తపురోటు, అతిమూతము
మొదలగు అనేక వ్యాధులకు ఆయుర్వేద
ములో నమ్మకమున చికిత్సలు గలవు
ఉచిత పలహోకు :
ఇండియన్ మెడిసిన్ హౌస్,
(నెర్సెటాలో ఆశ్రయింపారు)
విజయవాడ-2.

ప్రేమించకు

యింది అహ్లాదకరంగావున్న ఆగలి వరగాడ్కులా తగిలింది. రాధ ఎవరైనా ప్రేమించి పెళ్ళి చేసుకోకుండా మనుకున్నా నేవంత భావనదీ వుండను. తను చేస్తున్న వివిధ తపస్వి విధానాలు చేసుకుని. దాన్ని కప్పివుచ్చటాడికి అబద్ధాన్ని మెడగ్గా వూసిన కుంటిపాకులు పాదించటమేం దుకు... ఇన్నెదున్నట్లుగా చెప్పొచ్చుగా... న్యాయమైన అమె కోరికను వేనన్నదూ కారన లేదుగా; అదీకాక, ఎందుకో రాధ మామంది దూరపుతోందన్న భయం వట్టుకుంది.

బదు విమిషాలు నడిచేసరికి రంగరావు ఎదురువద్దాడు... వెదికబోయిన తీగ కాళ్ళకు చుట్టుకున్న పామెతలా... అతను రి. ఎ. సైన్ లియర్ వదువుకున్నాడు. అతని తండ్రి నేనూ ఒకే ఆపీనులో నవీచేస్తున్నాం; ఎందుకూ ఎనికీ రావి కబుల్లు కొచ్చి చెప్పుకున్నాక నా ఎథకాన్ని అమలులో పెట్టాను. "ఒరే రావు... అ పేక్స్ పియర్ లెక్కరరింకా వున్నాడా: ... రిటైరే బోయాడా: ... జిబ్బులాగ వట్టుకుని. ప్రతి కాక్కొచ్చి సాగదీసి అరగడ వ్యాఖ్యానించి చంపుకు తింటాడటకదూ: ... రావుగారికి మళ్లీ అతను కూడా సున్నాలా చూశాడు.

"అలాంటి లెక్కరెవరూ కాలేజీలో లేరే... నేను చేరేముందున్నట్లు కూడా నేనెప్పుడూ విన లేదు..." మి మాటలు నాకు సరిగా అర్థంకావటంలేదు.

"అయినోయ్ రాధ క్లాసుకు పేక్స్ పియర్ చెబుతున్నాయన.

అతను వకవిక నవ్యాడు:

"రాధ చాలా వమత్కారంగా మాట్లాడుతుందిలావుండే. ... "వ్యంగ్య రోరణిత" అనుంటుంది.

అయిన ఒక్కొక్క రంగం ఒక్కొక్క పీరియడ్ లో ముగిందిపారేస్తాడు... తతిమారెండు మూడు పీరియడులు వదెనా హుస్కు కాడుతుంటాడు. చివరి పీరియడ్ అయినదల చాలా మంది అబ్బాయిలు. అమ్మాయిలు అయిన అనుమతి తీసుకుని ఏ పివిమాకో, వీచిపోతారు.

"అయిన ప్యెవెల్ క్లాసులుకూడా వెదికావని వినాను."

"ఎందుకు... బాకాభావీ మరింత తీరణిగా కొనసాగించేందుకా: ..." అని మళ్ళీ రిగిబి నవ్యాడు.

"మీ కాలేజీ చాలా దీక్షమైనదోయ్... అని వైకి నవ్వి లాన ఏవీ ముందుకు వదిదాను.

ఇంకెవరీ ఏమీ అడగవలసిన అవువరం లేదు. రాధ అలవ్యంగా వచ్చేందుకు చెప్పిన కారణాలన్నీ కర్పితమన, సంగతి రుజువైపోయింది... సార్వతి గెలిచింది. నేను ఓడిపో

అజంతా శిల్పం (వతికృతి)
చిత్రం: పి. జె. విజయానందం, హైద్రాబాదు

యాను... ఇంతకూ. రాధ ఏ యువకుడితోనో బీచికి. పాసింగుకు లేక నివిమాను వెదుతుందని ఎలా వూహించటం... నాబోంద... ఇంకెక్కడికెడుకుంది. ఏ పేహీతురాలింటికో. వసువుకోనేండుకు. పాతాల్లో సందేహాలు తీర్చుకోనేండుకు వెదుతుండనుకొంటే అ మాట మాతో చెప్పొచ్చుగా: ... అబద్ధాల మేడ కడుతోంది కనక మేం. ఆమోదించని ఏదో తప్పదు నని చేస్తోందన్నమాట... నంగనాచిలా వటిస్తోంది: ... పక్క పటపట కొరికాను కోసంతో వళ్ళంతా గడగడలాడింది. అ పేకంతో పెద్ద పెద్ద అడుగులు నేనూ పావుగంటలో ఇలా చేరుకున్నాను. అరున్నరేంది. రాధ ఇంకా రా లేదు. అవును... ఎందుకోస్తుంది: తన ప్రయుడితో ఏ హోటల్లో "పామిలీయాం"లో స్టేటి వచ్చురిస్తూ ముసిముసి నవ్వులు నవ్వుతూ ప్రణయ కలాపాలు జరుపుతుంటుంది. చీ...చీ...తయ్యకుంటే నాకు సిగ్గేనింది. రాధను ఎంత నవీత్రంగా వెంబాం: ఎలా మారబోయింది... బోవీ. రహస్యంగా. కాలేజీ విడిచాక అమెను వెంబడించి ఎక్కడకువెడుతోందని కనుక్కుంటే: ... నామీద నాకే అపహ్వాం వేసింది. స్వంత చెల్లెల్ని. గూఢచారిలా వెన్నంటడిమా: ... అదీ పీరికితనం... రావీ అంతు కనుక్కుంటాను. అంకా విన్నాక సార్వతికూడా దునరువలాడింది.

"తోందరవడి నోటికి వచ్చినట్లు వాగకండి. మందిగా. నేర్చుగా అతనెవరో కనుక్కోండి సున్నితమైన మనసు ఏ మయ్యో గొయ్యో చూసుకుంటే..."

"వావీ దీవి కోసం నానుభాల్ని క్యాగంటేసి బర్చులు తగ్గించుకుని. వదిలిస్తున్నా నా దగ్గర్నుండి విజాన్ని దాచివుంచి అబద్ధాలాడేండుకు

దైర్ఘ్యం వచ్చినప్పుడు అదివున్నా లేకపోయినా ఒకటే నాకు అనరిచాను. సార్వతి అరచేతితో వప్పన నా నోరు మూసింది.

"అరవకండి... ఇరుగు పొరుగువాళ్ళుంటే సిగ్గుచేటు... నేననే దేవిటంటే ఆ అబ్బాయివరు... ఏం చేస్తున్నాడు... ఏం కులం... గోత్రం మొదలైన వివరాలు కనుక్కువి. వాడికే దీవ్విచ్చి పెళ్ళి చేయటానికి ఆలోచించటం మంచిది... ఎందుకంటే... మరీ... ఈ కాలపు అమ్మాయిల్ని నమ్మేందుకు ఏల్లడు. వడి వప్పనూ లేకుండా, రిజినర్ మేరేజీ చేసుకుంటారు..."

సార్వతికి జవాబు చెప్పేలోగా. రాధ వచ్చేసింది. ఆ వేళెందుకో చాలా వుత్సాహంగా కనపడింది. ఏనాడూ లేవిది, తల్లో గంపెను మల్లె పూలు దండగా తురుముకుంది. కళ్ళు తళ తళ మంటున్నాయి... కొంపతీసి. సార్వతిన్నట్లు. పెళ్ళికి ఏర్పాట్లన్నీ పూర్తయి బోయాయేమో... ఇంకా నయం... నా అదృష్టం బాగుండబట్టి. జంటగావచ్చి "అన్నయ్యా... నమస్కరిస్తున్నాం అశీర్వదించండి" అన్నారు కారు.

రాధ ఒక్క విమిషం. అన్నయ్యను వదిలను పరీక్షిగా చూసింది.

"ఇద్దరూ అదో రకంగా కలిసి ఉన్నారూ: ... ఏమైనా చిన్న తగాదా... అంటూ సాగదీసి చిలిపిగా నవ్వింది.

నేను నవ్వును నిలవంతంగా లాక్కువచ్చాను.

"మరేం లేదు. సువ్వన్నట్లు మాలో మాకు ఓ చిన్న వాగ్యవాదం. ఈ వేళ సువ్వు అలవ్యంగా వచ్చినందుకు కారణం పేక్స్ పియర్ స్వేషల్ క్లాసు వీను... మరో తెలుగు డి బే టి మి వదిల... ఇంతకూ గెలు వెవరిదీ:"

రాధ విరగబడి నవ్వింది... తెల్లటి మల్లెపూవు లాంటి నవ్వుమైన నవ్వు.

"గెలుపు వీదే అన్నయ్యా! ఆ ఇంక్లీపు లెక్క రరుగారు తంపుకు తింటున్నారనుకో"

రంగరావు నా ఎదురుగా నిలబడి నవ్యాడు. నేను లేచి వి ల ని డ్దా ను. బొంగివస్తున్న కోపాన్ని ఎలాగో అణచివుంచాను.

"రాదా! ఎన్నాళ్ళలా నాటకం అడుదామనుకుంటున్నానీ... అవి గద్దించాను.

రాధ వి తరబోయి చూసింది. చూడదుమరి: అమాముకుడైన అన్నయ్య ఇదంతా ఎలా తెలుసుకో గలిగిడని అశ్చర్యపోతుంది గామోలు...

"ఏం నాటకం అన్నయ్యా: ... నేను చెప్పేదంతా అబద్దమైతే సువ్వే కాలేజీకి వెళ్ళి కనుక్కోరాదూ" అని ఎదురు ప్రశ్న వేసింది.

"అంకా కనుక్కునే చెబుతున్నాను... ఎవడా అబ్బాయి... వివరాలు కాస్త అందజేయగలతా అన్నీ వవ్యంగా వుంటే చాణ్ణే పెళ్ళిచేసుకుం దువుగావి..."

"వదిల... అన్నయ్యకేమైనా మతి త్రమించిందా ఏమిటి... అబ్బాయివీటి సింగినాదం,

నేనలాంటి దాన్ని కానవి మీకు తెలియదా? ఎందుకీలా నన్ననుమానిస్తున్నారు? మీరు దైవ సమానులు... మీ దగ్గర్నుంచి నేనేమీ దాటటంలేదు. అన్నట్లు వదిలా: నీ పుట్టినరోజు రేనే కమా....

"రాధా... మాటమార్చుకు ... నువ్వు అలస్యంగా వస్తున్నందుకు చెప్పిన కారణాలన్నీ కల్పితాలు, నా దగ్గరెందుకు అణగారావా?... విజయం చెప్పు... నీ శ్రేయస్సు కోరేవాణ్ణి నేను... నా దగ్గర దాపరికం తగదు.

రాధ మాట్లాడలేదు. తలవంచుకుని నిలబడింది.

"నువ్వీలా మౌనంగా వుంటే నవీకీరాదు... కా ప్రశ్నకు జవాబు చెప్పు."

"నేను తప్పదునని ఎది చేయలేదు... నన్ను నమ్మండి... నేను ఇదివరకటి రాధనా... నాలో ఎలాంటి మార్పు లేదు..."

"మరి ఆ అణగారిన తోరణం సంగతి..."

మళ్ళీ మౌనం. ఆవేళ్ళు. కోపాన్ని అణచుకోలేకపోయాను ... మనిషికి, మృగానికి మధ్యవున్న అవల్పభేదం ఏ క్షణంలోనైనా తిరిగిపోవచ్చు... కోపంతో అటూ యటూ ఊగివలాడుతున్న నన్ను చూసి భయం భయంగా చూసింది.

"మౌనం అర్థాంగికారి మన్నాడు. నన్ను మోసగించావు. నా కళ్ళకు గంతలుకట్టి నాటకం మదావు, అవునా?... అవునా:....

రాధ చెంప చెక్కుమంది.

పాఠ్యశాల వులిలా ముందుకురికి నా చేయి వట్టుకుంది.

వయసు వచ్చిన ఆడపిల్లమీద చేయి చేసుకుంటున్నారా... సిగ్గులేదా?" అని మంది వడింది. అనుకోకుండా జరిగిన ఆ సంఘటనకు నేను మరుక్షణం కృంగిపోయాను... ఆ కుంటి స్థూలుమీద కూలబడ్డాను... ఆస్యాయత, అలరాగం. ఒకటిదోసి పెంచి పెద్దచేసిన రాధను చెంపపెట్టు పెట్టిన ఆ చేతిని వరికివేసినా కాగుండును.

రాధ పైకి గట్టిగా ఏడవలేదు. చెంపలమీదుగా కన్నీరుకారటం ఓరకంటితో గమనించాను.

"రామ్మా: ... మీ అన్నయ్యకు ఎప్పుడెలా ప్రవర్తించాలో తెలియదు." అటూ పాఠ్యశాల రాధను లోపలికి తీసుకుపోయింది.

ఆడదాని మనసలాంటిది. విజావిజాలు కనుక్కొనుచు, ఇన్నాళ్ళూ నన్ను నే ను కు తి వి. ఇప్పుడు తను మంచిదిచేసేచుకోవాలికి ప్రయత్నిస్తోంది... స్వార్థవదురాల... ఆ రాత్రి రాధ అన్నంతినలేదు... మెలవిర్యంబింకలేదుకూడా. ఒంటికిగా వీకగదిలో నడుకుంది. మాక్కూడా కంటిమీదకునుకురాలేదు.

"మంచిమాటల్ని విజయంబిట్టంబాలె

కావి, అలా మూర్ఖంగా ప్రవర్తించేవారా?" అని పాఠ్యశాల బోధించింది.

"ఇకముందు ఏం చేయాలో...?" అని ఆలోచిస్తూ ఆ రాతంతా గడిపాను.

తదియం అయిదు గంటల తరువాత కొద్దిగా నిద్రవట్టింది.

మెలకువ వచ్చేసరికి ఎదిమిద్దెంది.

అనేక అపేక్షలు వెలపు. అందుకే గమోల పాఠ్యశాల నమ్మ మామూలుగా ఆరున్నరకు లేవలేదు. వంటింట్లోంచి, పాఠ్యశాల, రాధ మాట్లాడుకోటం వినిపించింది.

పొద్దున్నే, ఇద్దరికీ మాటామాటా పెరిగి, దైనా మనస్ఫూర్తిలకు దారితీస్తుండేమోనని భయపడారు.

కావి...

ఇద్దరూ విరగబడి నెలయేటి గలగలల్లా నవ్వుకుంటున్నారు.

రాధ ఏదో చెబుతోంది.

"ఉండుండు... ఏక్కూడా వెళ్ళినప్పుడు అదంతా తెలిసేస్తుంది." అంటోంది పాఠ్యశాల.

"ఓహో! ... అదా సంగతి! ... అంటే పాఠ్యశాల వూర్తి వివరాలు రాబట్టడన్నమాట. పాఠ్యశాల ఆమోదముద్రితంగా ఎడినట్లుండే... అనుకుంటూ వంటింట్లోకి వచ్చాను పాఠ్యశాలి చూసి క్రాంతిమాలా నిలబడిపోయాను.

అప్పరసలా కనబడింది. తలంటిపోసుకున్నా అత్తు అరటానికి ఓరియల్ సుకుంది... చేరో ఎక్కారెండు గలబీవులు... యోవనంలో ఎదేక్కు వెనక్కిపోయిన ఆమె రూపురేఖలు... పాఠ్యశాలి కోతగా కనిపించింది... అర: ... ఆ లేకాకు ఎచ్చరంగు జార్జెట్ చీర: ... ఎప్పుడుకొంది? కనిపించి అరపై రూపాలులేవా అయింతుంది. ఇంతదబ్బు దావితెక్కణుంచి వచ్చింది: ... నాకు తెలియకుండా పాఠ్యశాలి ఒక్కపైసకూడా దావదు. అందుకు అవకాశం లేదుకూడా. నా తీతలో ఒకబోకారీటు చేరు ఎనేవరికి మూడునాడుగు అప్పుగోడియ దాటి తిరింది...

ఒకవేళ రాధ తన పెళ్ళి కపి నిహూకరించిందేమో: ... ఎదిటి నెర్రీ ఆలోచనలు... ఏదాదికీతం, పాఠ్యశాలి తన పుట్టినరోజుకని ఈ చీర కొనిపెట్టమని ఎంతగా ప్రతిపాదించింది.

"మన దారిద్ర్యం విరంతరంవుండేదే: ... ఈ ఒక్కకోరిక తీర్చండి... అన్నచేనైనా వరే!"

నేను వివృతంగా వచ్చాను... ఆ రుచి సార్యశాలి అ విషయం మర్యేపోయింది.

"చూడు వదిలా: ... అన్నయ్య నీ వంక ఎలా కన్నాళ్ళకుండా చూస్తున్నాలో: నేను ముందే చెప్పానుగా." అటూ నవ్వుతం మొదలు పెట్టింది.

"మెనిహాపి రిటర్న్స్ పాఠా:..." అన్నాను.

"కాంక్య: ఈ చీర కాగుండాండి: ... మా రాధ కొనిపించింది."

"మీ రాధేమిటి:..."

"అవును .. మా రాధే: .. మిమ్మల్ని ప్రతి మాయకుంటే క్రిందకేడు కొండారా:"

నాకంతా అయోమయంగా కనపడింది.

"రాధ కొనివ్వకమేమిటి: ... నీ కేమన్నా మతిపోయిందా:..."

వన్నెన్య మరీ పొదిగి నే అన్నయ్య మార్చు పోగలదు... చెప్పేయి వదిలా?" అంది రాధ.

"అయితే సెంటి: ... మన మనుకున్నట్లు రాధ ఎవరినీ ప్రేమింకలేదు. కాలేజీ విడిచి పెట్టా: రెండుబోట ప్రవేటు చెప్పింది ఒక్క నెలరోజులు మాత్రమే... నాకీచీర కొనివ్వాలని చిన్నపిల్లలా మారాంటే నేను రే కొనిచ్చేవారనుకొంది... కావి తనంతట తనుగా వదిల కేదైనా నిహూమతి యివ్వాలని ఈ "సాహసాని" కొడి గట్టింది... పోనీ ఆ సంగతి ముందే ఎందుకు చెప్పలేవదిగిలే. మీరు ఒప్పుకోరుట... ఒక్క నెల రోజులు మన జేమను: న్నా సహించి వూరుకుండా మనుకుందట ... చిన్న మీరు క్రాస్ ఎగ్జామిన్ చేసినప్పుడు విజయం చెప్పేస్తా మనుకుందట... కావి నెలరోజులుగా దాచివుంచిన రిహూస్కాల్ని షరో రోజు కూడా కాపాడి. నా పుట్టినరోజునాడు వెల్లడించాలనుకుంది..."

"మరేం అన్నయ్యా: ... చిన్నటితో కాంట్రాక్టు ముగిసింది. నువ్వుకూడా ముందుగానే నా వింత ప్రవర్తనకు సంజాయిషీ అడిగివుంటే నా ఎథక మంతా మట్టి పాలయ్యేది. రేవట్టుంచి కాలేజీ విడిచిపెట్టగానే ఇంటికి తిన్నగా తిరిగివచ్చేస్తాను" కన్నీటిని అరికట్టలేకపోయాను. రాధ ఎవర్నో ప్రేమిస్తోందిననుకున్నాను. రాధ తన అన్నయ్యనూ, వదిలనూ ప్రేమిస్తోంది.

"ఈ సావనీ చెయ్యి: " అని వక్కు ఎట పట కొరి కాను, గోరా కుంభారీలా దాన్ని సరికి పారేయవలసిందే. కావి పాండురంగడు తిరిగి ఇవ్వడు.

రూ. 20/- లకే ట్రాన్సిస్టరు ఆల్ వర్క్ టోర్జునుల్ కి క్యాండులు ట్రాన్సిస్టరు సహకార వద్దతి పై రూ. 330/ లకు మాత్రమే వంపణం కుంది. Apply CEYLON TRADERS (WAJ-22) POST BOX 1257, DELHI-6